

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระเนาะ พระ เราเป็นชาวพุทธ เรามีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง พระสงฆ์ อยู่ในอาวาส อยู่ในอาราม วัดเป็นที่พึ่งอาศัย ถ้าวัดเป็นที่พึ่งอาศัยนะ สมัยโบราณวัดเป็นศูนย์รวม ศูนย์รวมวิทยากรต่างๆ อยู่ที่วัดทั้งหมด ฉะนั้น เวลาไปวัด เราไปพึ่งอาศัยกันที่วัดนั้นเพื่อดำรงชีวิต เพื่อ ประเพณีวัฒนธรรม เพื่องานมงคล เพื่องานศพ เพื่องานพิธีกรรม งานต่างๆ ไปอาศัยกันที่วัด ฉะนั้น วัดถึง เป็นที่พึ่งอาศัย

ปัจจุบันนี้โลกเจริญขึ้นมา ทุกอย่างเขาไปทำกันที่โรงแรม เกิด เกิดที่โรงพยาบาล สุดท้ายทำที่ โรงแรม ถ้าเผาก็จะมีพิธีการเผาให้เสร็จ นี่มันห่างเหินกันไป ฉะนั้น พอห่างเหินกันไป วัด ศาสน สงเคราะห์ วัดเป็นที่พึ่งอาศัยของสังคม เป็นที่พึ่งอาศัยของโลก เราไปวัดไปวา เราก็หาที่พึ่งอาศัย คนห่าง วัดห่างวา ห่างออกไปมันก็มีแต่ฟืนแต่ไฟ คำว่า “ฟืนไฟ” ไปโรงแรมก็ต้องไปจ่ายสตางค์ ไป โรงพยาบาลก็ต้องจ่ายสตางค์ ไปอะไรก็ต้องจ่ายสตางค์ มันเป็นเรื่องธุรกิจไปหมดเลย

เวลาไปวัดไปวา ที่พึ่งอาศัย ถ้าเป็นวัตถุ สิ่งที่เป็นวัตถุสงเคราะห์กัน สงเคราะห์กันทางวัตถุ คนที่ ตกทุกข์ได้ยากก็ไปพึ่งพาอาศัย นี่พึ่งพาอาศัย ถ้าคนขาดสติ ดูพระที่ขาดสติก็อยากจะเป็นที่พึ่งอาศัยของ โลก ก็แสวงหาสิ่งนั้น แสวงหาวัตถุมาเพื่อเจือจางกัน แต่ไม่ได้มองถึงเรื่องหัวใจนะ

ถ้าเรื่องหัวใจ เห็นไหม สิ่งที่เป็นศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น ธรรมและวินัย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ตรัสรู้ที่ไหน? ตรัสรู้ในหัวใจของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใจที่เป็นธรรมมันมีแต่ความเมตตา เมตตาจ้าจุนโลก

ความรักความผูกพันกันมีแต่ความแย่งชิงกัน ความมีชื่อเสียง ความมีศักยภาพก็แย่งชิงกันใช่ ไหม แต่ความเมตตา มันเมตตามาจากไหนล่ะ ถ้าหัวใจไม่เป็นธรรมใจ เราไปวัดไปวาเราก็ต้องการการ อำนวยความสะดวก ต้องการตามความพอใจของตัวเอง มันก็เป็นเรื่องของวัตถุทั้งนั้นแหละ วัตถุ พึ่งอาศัย เจือจางกัน แต่เรื่องของน้ำใจสำคัญมากเลย

แต่น้ำใจ คุณิ หลวงปู่มั่นท่านมีน้ำใจกับสาวกสาวกะ มีน้ำใจกับลูกศิษย์ลูกหามากมายเลย แต่ใคร
เข้าไปหาหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านจะเอ็ดมามากเลย

กิเลสมันทับซ้อน เวลาเรามีกิเลสในหัวใจของเรา เราก็อยากให้หัวใจเรามีคุณธรรม ถ้าหัวใจมี
คุณธรรม เราคิดด้วยกิเลสของเรา คิดด้วยตัณหาความทะยานอยากของเรา พอไปวัดไปวาก็จะเอาแต่ความ
พอใจของเรา นี่ความพอใจของเราละ

เราจะไปละใช้ใหม่ เราไปละ เราจะไปปล่อยวางใช้ใหม่ เราจะละ เราจะไปปล่อยวาง แต่เราไม่
เข้าใจของเรา อวิชชาความไม่รู้ ศึกษาธรรมขึ้นมาแต่ปัญญา เห็นใหม่ ปัญญาชนๆ มันชนคะนะ มันชน
คะไปเลย แต่มันไม่มีความจริงใจในหัวใจเลย สิ่งที่ศึกษามาๆ ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าก็คิดว่าเป็นของเรา แล้วก็เอาสิ่งนี้ ไม่บรรทัดไปวัดคนอื่นไง ทำไมไม่บรรทัดไม่วัดเรา

ศีล ศีลคือความมั่นคง ศีลนี้มันศีลา สิ่งที่เป็นความมั่นคง นี่ความมั่นคงของมัน เห็นใหม่ ศีลคือ
ความปกติของใจ มันกลับมาที่นี้ไง ไม่บรรทัดนี้มันต้องวัดที่หัวใจเรา ไม่บรรทัดนี้มันต้องจับผิดเรา
ความบกพร่องของเราไม่มีใครรู้ใครเห็นหรอก ถ้าใครชี้ความบกพร่องของเรา นั่นเขาชื่ออริยทรัพย์ให้เรา
เห็นใหม่

ถ้าใครชี้ความบกพร่องของเรา เพราะอะไร เพราะความบกพร่องของเรา เรามองไม่เห็นหรอก
เราเห็นแต่คุณงามความดีเราทั้งนั้นแหละ เรายึดมั่นถือมั่นว่าเราเป็นความถูกต้องจึงจะไปทั้งนั้น กิเลส
มันทับซ้อนไง แล้วทับซ้อนแล้ว พอเรื่องของนามธรรม เรื่องของหัวใจ เรื่องของธรรมกลับมองข้าม นี่
ถ้ามองข้าม ไปมองแต่วัตถุไป ไปมองแต่ว่าวัดนั้นรุ่งเรือง วัดนั้นมีความสวยงาม...ทางโลกเขาสร้างได้
มากกว่านั้น ทางโลกเขาสร้างนะ คุณิ วันกรรมกรๆ สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมานี้ใครทำ? ก็มีคนที่ทั้งนั้นแหละ
กรรมกรเป็นคนสร้างโลก แล้วเราไปคิดอย่างนั้นได้อย่างไรละ เราจะไปคิดสิ่งที่เป็นวัตถุได้อย่างไร

แต่ค่าของน้ำใจ สิ่งที่วัตถุมันอ้างได้ละ อย่างเรา เราก็อยากจะมีวัตถุไว้เจือจานคนอื่น เราก็ต้อง
ยอมจำนนเพื่อหาวัตถุนั้น เราไปยอมจำนนกับมัน วัตถุนั้นมันเหยียบย่ำหัวใจคน มันเหยียบย่ำหัวใจคน
ถ้าหัวใจที่มันใหญ่กว่านั้นละ หัวใจที่มันใหญ่กว่านั้นละ หัวใจใหญ่อย่างนั้นใหญ่ที่ไหนละ? ก็ใหญ่ใน
หัวใจนั้นไง ถ้าใหญ่ในหัวใจนั้นแล้วละ มันรู้ มันรู้มันเห็นตามความเป็นจริง

โลกธรรม ๘ มีลากเลื่อมลาก มียศเสื่อมยศ สรรเสริญนินทา เขาก็นินทาภาลโง “โอ้โฮ! วัดนี้หอมช่อ วัดนี้ไม่น่ารื่นรมย์” นี่มันมองที่นั่น ถ้าวัดไหนเขามีแต่สิ่งวัตถุก่อสร้างที่อำนวยความสะดวก “โอ้โฮ! วัดนี้เจริญรุ่งเรือง วัดนี้เจริญรุ่งเรือง” แต่ไปแล้วมันมีแต่ความเร่าร้อนในใจ

เราไปวัดที่มอชอ มอชอในสายของโลกโง แต่ในสายตาของธรรม เห็นใหม่ ข้อวัตรปฏิบัติ ถ้าเขามีวัดมีวา วัจกุฎีวัตร วัตรในห้องน้ำ ถ้าเขามีวัตร มีข้อวัตรปฏิบัติของเขา คุณิ เวลาเขาธุคงก็ไปโนป่านะ ถ้าที่ไหนมันเงียบสงัด แล้วมันไม่มีสิ่งใดเลย เขาบอกที่นั่นต้องระวังให้ดี มันต้องมีสิ่งใดอยู่ที่นั่น มันผิดปกติ แต่ถ้าไปโดยปกติมันจะมีเสียงนกเสียงกา เขาอยู่โดยธรรมชาติของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราไปวัดที่มอชอๆ แต่มันสะอาด มันน่ารื่นรมย์ มันรื่นรมย์ในไหนล่ะ? มันน่ารื่นรมย์ด้วยหัวใจใจ มันน่ารื่นรมย์

เพราะความสะอาด ความสกปรก เรามองดูได้ ธรรมชาติของใบไม้มันก็ตกเปลี่ยนไปหมดแหละ แต่ถ้ามีการเก็บมีการกวาดของเขา เขาคุณุเลขของเขา ข้อวัตรปฏิบัติของเขาใจ ถ้ามันไม่กวาดมาจากข้างนอก มันจะไปกวาดข้างในหัวใจได้อย่างไร ถ้าหัวใจของคนมันเบียดเบียนใจของเรา มันจะมองสิ่งใดมีคุณค่า

ใบไม้ใบเดียวนะ เวลามันหลุดจากก้าน คนที่มีธรรม เห็นใหม่ คุณิ แม้แต่ใบไม้มันต้องร่วงไปแล้วชีวิตเราละ แล้วอารมณ์ความรู้สึกของเราละ ถ้ามันคิดอย่างนี้บ๊บบมันก็ไม่ยึดมั่นถือมั่นของมันใช่ไหม เวลาใบไม้มันยังร่วงจากกิ่งจากก้านของมันไป อารมณ์ความรู้สึกนี้ในหัวใจมันเหยียบย่ำในหัวใจเรามาขนาดไหน นี่ใจ มันสำคัญตรงนี้ใจ สำคัญตรงที่ว่าถ้ากิเลสมันไม่ทับซ้อน

ถ้ามันทับซ้อนนะ “ไปวัดไปวาแล้วมันต้องได้ตั้งใจเรา ปฏิบัติแล้ว ศีล สมาธิ ปัญญา เราก็สร้างภาพเอาจินตนาการได้หมดแหละ มันเป็นธรรมๆ”

มันเป็นที่ไหน

“ก็มันเป็นเหมือนพุทธพจน์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้หมด ทำเหมือนเป็ยะเลย”

ทางโลกนะ สิ้นคำที่เขาจะมีลิขสิทธิ์ ไปลอกเลียนแบบเขา ถ้าเราลักลอบทำ เราก็หาผลประโยชน์ของเราได้ แต่ถึงสุดท้ายแล้วมันก็รู้อยู่ สิทธิไม่ใช่ของเรา เราไม่ได้ค้นคว้า เราไม่ได้วิจัยมา มันเป็นของ

คนอื่น แต่เราทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา มันก็แอบทำกันไปได้ นี่พูดถึงสินค้า พูดถึงสิทธิทางโลกนะ

แล้วสิทธิทางธรรม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ “อานนท์ ไม่มีกำมือในเรานะ เราแบหามคนนะ” ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม น้ำใจที่ใหญ่โตมาก ปรรณหรือสัตว์ขนสัตว์ อยากให้เขา รู้ด้วย อยากให้เขา รู้ อยากให้เขาเป็นจริง อยากให้เขาทำได้ แล้ววางธรรมวินัยนี้เป็นปริยัติ เราก็ไปศึกษากัน นี่ลิขสิทธิ์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ

“อานนท์ ไม่มีกำมือในเรานะ ให้สิทธิทุกคนศึกษาค้นคว้าได้นะ แต่ต้องให้เขา รู้จริงขึ้นมาตามความเป็นจริงของเขา นะ ถ้าเป็นความจริงของเขา จะเป็นสมบัติของเขา มันเป็นธรรมชาติส่วนบุคคล มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันตสิทธินะ โภคะในใจดวงนั้นนะ แล้วความสะอาดบริสุทธิ์ในหัวใจมันไม่มีใครกำประกันให้ใครได้นะ” ความสะอาดบริสุทธิ์ของแต่ละใจมันก็เป็นขึ้นมาแต่ละดวงใจนั้น ใครจะไปบอกว่าคนคนนี้เป็นคนดี เรารับประกันว่าคนนี้เป็นคนดีตลอดชาติ มันเป็นไปได้อย่างไร เขาจะดีจะชั่ว อารมณ์ความรู้สึกของเขามันเปลี่ยนแปลงได้ ความรู้สึกของเรามันเปลี่ยนแปลงได้ ความสะอาดบริสุทธิ์ในหัวใจของเรามันจริงหรือเปล่า

ถ้ามันจริงมันจึงขึ้นมา ความสะอาดบริสุทธิ์ใครจะกำประกันใครได้ เราทำของเรา เราทำของเรา สัจจะความจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรรณาดตรงนี้ไง ถ้าปรรณาดตรงนี้ ถ้าหัวใจมันใหญ่โตขึ้นมา คุณติ คุรุชบุรุษเขาไม่สะเทือน เขาไม่หวั่นไหวนะ จะมีสิ่งใดกระทบเขา เขารับได้หมดเลย เพราะอะไร เพราะหัวใจของเขา เขา รู้ เขาผ่านอย่างนี้มา อย่างนี้มันเป็นเรื่องของอนุบาล เป็นเรื่องของเด็ก ๆ เด็ก ๆ มันก็แข่งชิงกัน เด็ก ๆ มันก็ถ่มถ่มแก้งกัน เด็ก ๆ มันก็กีดกันกัน มันเรื่องเด็ก ๆ กิเลสเด็ก ๆ ใจกิเลสหายบายๆ เรายังไม่ได้เสียสละสิ่งใดเลย

ถ้ามันเสียสละสิ่งนี้ไปนะ การกีดกัน การแก่งแย่งกัน มันเป็นเรื่องการแก่งชิง เห็นไหม แย่งชิงในอะไร ถ้าเป็นวัตถุก็วัตถุธาตุ ถ้าเป็นเรื่องของหัวใจมันก็เป็นนิเวศธรรม มันมีความมกมาก มันมีความสงสัย มันเป็นอย่างๆ ในหัวใจ นิเวศน์ๆ นี่แก่งชิงกีดกันในหัวใจ จิตใจที่ยิ่งใหญ่ ค่าของน้ำใจสิ่งนี้ทุกคนไม่ปรรณาด เราก็ไม่ปรรณาด ถ้าเราไม่ปรรณาด ทำไมเราไม่เสียสละละ ถ้าเราเสียสละนะ ความรู้สึกอันนี้ไง

ถ้าเวลาเราชอบล่ะ เวลาคนที่เขาทำสิ่งที่เราชอบใจ มันก็เหมือนกัน มันก็เป็นอารมณ์เหมือนกัน มันก็เป็นความรู้สึกเหมือนกัน ทำไมชอบล่ะ ถ้าสิ่งที่มันไม่ถูกใจ ทำไมมันผลักไส้ล่ะ เราผลักไส้มันก็เป็นอารมณ์ใช่ไหม รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ถ้ามันไม่ชอบใจมันก็เป็นบ่วงรัดคอ ถ้ามันชอบใจนะ พวงดอกไม้มันก็บูชา

รูปอันวิจิตร รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่กิเลส ตัณหาความทะยานอยากของคนต่างหาก ความยึดมั่นถือมั่นในอารมณ์นั้นต่างหาก ความไปยึดมั่น เห็นไหม

นี่ไง น้ำใจๆ มันเป็นเรื่องของนามธรรมใจ ถ้ามันมีสติปัญญาขึ้นมา เห็นไหม รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตร มันจะสวยงาม เขาจะยินยอมอุปถัมภ์ เขาจะเชิดชูขนาดไหน มันไม่ใช่กิเลส แต่คนไปหลงมัน คนไปพอใจกับการยกยอปอปั้น การส่งเสริม นั่นแหละกิเลส

แล้วเวลาไม่พอใจใคร รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตร รูป รส กลิ่น เสียงอันเลวทราม มันก็ไม่ใช่กิเลส แต่เราไปรังเกียจเคียดชังที่มันเอง แล้วมันก็ไปโทษบุคคล โทษวัตถุไง แต่ไม่ได้โทษถึงความยึดมั่นถือมั่นของใจใจ

ความยึดมั่นถือมั่นของใจของคนต่างหากมันถึงเป็นกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก สมูทๆ ตัณหา วิภวตัณหา อันนี้คือกิเลส มันไปยึดมั่นถือมั่นของมัน เห็นไหม

สิ่งที่ว่า อย่าให้มันทับซ้อนใจ เราแค่อาศัยมัน เราแค่อาศัยนะ อาศัยปัจจัยเครื่องอาศัย ที่อยู่อาศัย เราก็แค่อาศัยมัน อาศัยมาเพื่อพัก

หลวงปู่ฝั้น เวลาท่านอยู่วัดนะ เวลาเก็บกลดต่างๆ ท่านจะชักไว้สูงเลย ไอ้พวกเราไม่อย่างนั้นนะ กางไว้เลย จะนอนเมื่อไหร่ หมอนเอาไว้ข้างๆ เลย

เขาเก็บหมอนแหละ เวลาจะนอนให้มันนอนลำบากไว้ มันจะได้มีเวลาปฏิบัติใจ เขาจะไม่อำนวยความสะดวกในความเป็นอยู่เลย เขาจะทำให้มันต้องมีขั้นตอนของมัน มันจะได้ล้มตัวลงนอนได้ยาก แล้วเอาเวลาเร่งความเพียรๆ

ความเพียรนะ เวลาครูบาอาจารย์ของท่านทำความเพียรของท่าน ถ้าปัญญามันหมุนนะ มันหมุนของมัน มันพิจารณาของมัน มันทำของมัน โอ๊ย! มันต่อเนื่อง อันนั้นแหละถ้ามันเกิดขึ้น แล้วคูตี ขยะ

เป็ยก กว่าจะจุดไฟติดมันแสนยาก กิเลสของเรามันเป็ยกๆ และๆ กว่าตบะธรรมจะแผดเผา มัน จะทำลาย
มันแสนยาก

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า เวลาธรรมะๆ มันฟากตายๆ

ไอ้เราเดี๋ยวนี้นั้นธรรมะสำเร็จรูปไป ทุกอย่างมีอยู่พร้อมแล้ว ส่งถึงบ้าน เข้าไปหาหัวใจ การปฏิบัติ
เลยเหลวไหล แต่เพราะว่าความรุ่งเรืองของศีลธรรม ความรุ่งเรืองของศาสนา มีครูบาอาจารย์ท่านทำให้
รุ่งเรือง รุ่งเรืองเพราะสิ่งที่ทำ มรรคผลมันมีจริง มันเลยเอาสิ่งนั้นมาเป็นเครื่องต่อ แล้วเราก็ปรารถนา เราก็
อยากได้กัน แล้วพอสิ่งใดสะดวกสบายเราก็ชอบสิ่งนั้น นี่เรื่องของกิเลส

แต่เรื่องของธรรมละ เรื่องของธรรมเราต้องแสวงหา ต้องตั้งใจของเรา

วันนี้วันพระ เราไปวัดไปวา ไปเพื่อทำบุญกุศลของเรา หัวใจมันสุขใหม่ หัวใจมันพอใจใหม่
ถ้ามันไม่พอใจ มันคิดคืนเพราะอะไร เราจะกักขังกิเลสมัน แล้วกิเลสมันจะกักขังหัวใจของเรา ทุกขังๆ
เราจะขังมัน หรือมันจะขังเรา เราพิจารณาของเรา มันเป็นสมบัติของเรานะ ความจริงในใจของเรา เรา
ของเรา นี่ปัจเจกตั้ง สันติภูมิกะ มันเป็นความจริง เราแสวงหาสิ่งนี้ ทำสิ่งนี้เพื่อประโยชน์กับเรา

วันนี้วันพระ พระผู้ประเสริฐ ทำหัวใจเราให้ประเสริฐ ทำหัวใจเราให้มีหลักมีเกณฑ์ มันจะเป็น
สมบัติของเรา สมบัติแท้ๆ อยู่ที่นี่ เอวัง